

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den
KOM(2006) 3424 slutlig

KOMMISSIONENS BESLUT

**Riktlinjer
om
avslutande av stödformer
(2000-2006)
från strukturfonderna**

KOMMISSIONENS BESLUT

**Riktlinjer
om
avslutande av stödformer
(2000-2006)
från strukturfonderna**

Innehåll

1.	Allmänna principer för avslutande av stödformer	5
2.	Inför avslutandet av stödformer (2006-2008)	5
2.1.	Ändring av kommissionens beslut	5
2.2.	Ändring av programkomplement	5
2.3.	Åtaganden för insatser	6
2.4.	Behandling av statligt stöd efter 2006.....	6
2.5.	Stödberättigande utgifter	9
3.	Dokument som ska lämnas in vid avslutande av stödformer.....	10
3.1.	Avslutandedokument	10
3.2.	Avslutade av enskilda fonder	10
3.3.	Tidsfrist för inlämning av avslutandedokument	11
3.4.	Följder av att avslutandedokument lämnas in för sent.....	11
3.5.	Ändring av ansökningar om betalning eller av den styrkta deklARATIONEN om slutliga utgifter efter tidsfristen för deras inlämning	12
4.	Avslutandedokumentens innehåll	12
4.1.	Styrkta deklARATIONER om slutliga utgifter; ansökan om slutbetalning	12
4.2.	Slutrapport.....	13
4.3.	Deklaration om avslutande av stödform	14
5.	Återtagande av åtaganden: tillämpning av "n+2"-regeln vid avslutande av stödform	14
5.1.	Automatiskt återtagande ("n+2"-regeln).....	14
5.2.	Att göra anslag tillgängliga på nytt i fall av <i>force majeure</i> eller uppenbart fel	14
6.	Projekt som inte har fullbordats eller som inte är i gång vid tiden för avslutandet av stödformer	15
7.	Insatser som har skjutits upp på grund av ett rättsligt eller administrativt förfarande	15
8.	Beräkning av det slutliga bidraget.....	16
9.	Euron.....	17
	Bilaga 1: Slutrapport: Uppgifter som åtminstone ska ingå.....	19
	Bilaga 2: Vägledning om utarbetandet av och innehållet i deklARATIONEN om avslutande av stödformer enligt artikel 15 i förordning 438/2001.....	23
	Bilaga 3: Exempel på beräkning av det slutliga bidraget.....	34
	Tillägg 1: Att göra anslag disponibla på nytt vid <i>force majeure</i> – CDRR/03/0040/00.....	

Tillägg 2: Utbetalning av utestående subventioner i slutet av programperioden för ordningar med mjuka lån - Vägledning från kommissionen – CDRR/02/0033/00.....

Tillägg 3: Riktlinjer för hur de belopp som efter återkrav betalats tillbaka ska dras av i utgiftsdeklarationen och i ansökan om utbetalning samt för ifyllandet av tillägget om de belopp som efter återkrav betalats tillbaka i enlighet med artikel 8 och bilaga II till förordning (EG) nr 438/2001 – CDRR/05/0012/01/EN.....

1. ALLMÄNNA PRINCIPER FÖR AVSLUTANDE AV STÖDFORMER

Dessa riktlinjer gäller för avslutande av stödformer inom ramen för strukturfonderna och påverkar inte tillämpningen av särskilda regler för enskilda fonder avseende specifika frågor¹.

Avslutande av stödformer innebär en ekonomisk reglering av gemenskapens utestående åtaganden genom att man antingen betalar ut det återstående beloppet av åtagandet till den för detta ändamål utsedda myndigheten eller utfärdar en debetnota och återtar det återstående beloppet av åtagandet, den tid som förflyter tills alla kommissionens och medlemsstaternas åtaganden när det gäller stöd eller åtgärder har upphört. Den slutliga regleringen inverkar inte på kommissionens rätt att besluta om finansiella korrigeringar.

2. INFÖR AVSLUTANDET AV STÖDFORMER (2006-2008)

2.1. Ändring av kommissionens beslut

Kommissionens beslut får ändras före den sista dag då utgifterna är stödberättigande, förutsatt att en begäran om ändring lämnas till kommissionen före den dagen.

De finansieringsplaner som åtföljer kommissionens beslut som bilaga kommer dock inte att ändras på begäran av en medlemsstat, om en sådan begäran lämnas efter den tillämpliga tidsfrist som anses i nästa stycke².

De medlemsstater som önskar ändra en finansieringsplan som åtföljer ett kommissionsbeslut som bilaga ska lämna en begäran om detta till kommissionen senast den 30 september 2006, om ändringen innebär en överföring mellan strukturfonder eller mellan program. I övriga fall ska begäran lämnas senast den 31 december 2006.

2.2. Ändring av programkomplement

Sådana ändringar av programkomplement som gör det nödvändigt att ändra en finansieringsplan som åtföljer ett kommissionsbeslut som bilaga kommer endast att tillåtas om en begäran om ändring läggs fram för kommissionen inom den tillämpliga tidsfrist som anges i avsnitt 2.1.

Överföringar mellan åtgärder inom en och samma fond och utökning med nya åtgärder kommer att kunna göras efter 2006 och fram till den sista dag som utgifterna är stödberättigande, förutsatt att finansieringsplanen för kommissionens beslut inte behöver ändras. Andelen medfinansiering av åtgärder kan ändras fram till sista dagen då dessa är stödberättigande, förutsatt att totalbeloppet för varje finansieringskälla för det prioriterade insatsområdet i fråga är oförändrat. Fram till den dagen får medlemsstaterna också göra överföringar mellan olika nationella offentliga finansieringskällor, förutsatt att den nationella offentliga finansieringen på insatsområdesnivå är oförändrad.

---

¹ De juridiska tolkningar som beskrivs i dessa riktlinjer påverkar inte de beslut som gemenskapens domstolar fattat avseende berörda bestämmelser. Även om de flesta frågor som behandlas här avser ett standardmässigt avslutande, kan kommissionen behöva undersöka specifika problem på ett icke-standardmässigt sätt.

² Detta ligger i linje med kommissionens motstånd mot retroaktiva ändringar av tidigare års finansieringsplaner, enligt vad som beskrivs i CDRR/04/50/00.

Övriga typer av ändringar i programkomplement, som inte gör det nödvändigt att ändra en finansieringsplan som åtföljer ett kommissionsbeslut som bilaga, får göras och godkännas av övervakningskommittén fram till och med den sista dag då utgifter inom ramen för programmet är stödberättigande. Enligt artikel 34.3 i förordning (EG) nr 1260/1999 måste ändringar av programkomplement meddelas kommissionen inom en månad efter övervakningskommitténs godkännande.

Det slutgiltiga programkomplementet, inklusive den tabell över den finansiella planeringen som åtföljer programkomplementet som bilaga, ska vara förenligt med kommissionens beslut om godkännande av stödformen, inklusive den finansieringstabell som ingår i beslutet som bilaga³.

2.3. Åtaganden för insatser

Eftersom någon specifik tidsfrist inte har fastställts för åtaganden i medlemsstaterna avseende utgifter under programperioden 2000–2006, får de programansvariga myndigheterna i princip göra sådana åtaganden fram till och med den sista dag då utgifter är stödberättigande. I praktiken måste emellertid åtaganden göras i tillräckligt god tid för att de slutliga stödmottagarna ska kunna genomföra insatser och göra utbetalningar senast den sista dag då utgifter är stödberättigande.

Enligt artikel 9.2 b ii i förordning (EG) nr 438/2001 ska beslut om att godkänna insatser grunda sig på de vanliga urvals- och godkännandekriterierna och förfarandena som fastställts för programmet, och medlemsstaterna ska förvissa sig om att de insatser som ersätter andra insatser är förenliga med alla tillämpliga bestämmelser i EU:s regelverk eller nationell lagstiftning, inklusive men inte enbart de regler som gäller förvaltnings- och kontrollsystem, stödberättigande, information och offentlighet, liksom regler om upphandling, konkurrens och miljö.

2.4. Behandling av statligt stöd efter 2006

2.4.1. Ändringar av regler för statligt stöd

Riktlinjerna från 1998 för statligt stöd för regionala ändamål, de gällande regionalstödskartorna för EU i dess sammansättning av 25 medlemsstater under perioden 2000–2006, de tre gruppundantagsförordningarna om utbildningsstöd, sysselsättningsstöd och stöd till små och medelstora företag (inklusive stöd för forskning och utveckling till små och medelstora företag) och förordningen om stöd av mindre betydelse kommer att upphöra att gälla den 31 december 2006. Detta gäller även rambestämmelserna (1996) för statligt stöd till forskning och utveckling, vars giltighet nyligen förlängts fram till och med utgången av 2006.

Den 21 december 2005 antog kommissionen de nya riktlinjerna för regionalstöd (2007–2013), därtill knutna lämpliga åtgärder enligt artikel 88.1 i EG-fördraget och ett utkast till en gruppundantagsförordning om statligt regionalt investeringsstöd, som är avsedda att gälla för öppna stödordningar som träder i kraft efter den 31 december 2006.

---

³ Den möjlighet som ges i punkt II.1.1 i kommissionens meddelande av den 25 april 2003 om förenkling, klarläggande, samordning och flexibilitet i förvaltningen av strukturpolitiken 2000–2006 K(2003) 1255 att i programkomplementet ändra fördelningen mellan offentlig och privat finansiering per insatsområde i finansieringsplanen till kommissionens beslut kommer inte längre att stå öppen för medlemsstaterna efter den 31 december 2006.

De nya riktlinjerna offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* den 4 mars 2006⁴. Den 6 mars 2006 sände kommissionen sitt formella förslag till lämpliga åtgärder till alla medlemsstater. Dessutom har ett utkast till kommissionens förordning om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt regionalt investeringsstöd (den så kallade gruppundantagsförordningen) offentliggjorts på alla språk på GD Konkurrens webbplats före offentliggörandet i EUT.

Enligt riktlinjerna för regionalstöd 2007–2013 ska medlemsstaterna anmäla en enda regionalstödkarta som täcker hela deras territorium för perioden 2007–2013 så snart som möjligt efter det att riktlinjerna offentliggjorts. Kommissionen kommer att sträva efter att godkänna dessa regionalstödkartor snarast möjligt. Inom ramen för ovannämnda lämpliga åtgärder ska samtliga befintliga regionalstödsordningar (investeringsstöd och driftstöd) vara avvecklade senast den 31 december 2006 (flertalet av dem kommer under alla händelser att löpa ut den dagen). Detta påverkar dock inte gruppundantagsförordningarna om stöd till små- och medelstora företag respektive sysselsättning.

När miljöstödsordningar gör det möjligt att bevilja regionalt investeringsstöd för miljöinvesteringar enligt fotnot 29 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön ska medlemsstaterna dessutom, i enlighet med ovannämnda lämpliga åtgärder, ändra de relevanta stödsordningarna för att säkerställa att stöd kan beviljas först efter den 31 december 2006 och förutsatt att det är förenligt med den nya regionala stödkarta som gäller den dag stödet beviljas.

Medlemsstaterna ska vid behov ändra andra befintliga stödsordningar för att säkerställa att eventuella regionala tillägg till t.ex. utbildningsstöd, stöd till forskning och utveckling eller miljöstöd kan beviljas först efter den 31 december 2006 på de områden som är stödberättigande enligt artikel 87.3 a eller 87.3 c i EG-fördraget, i enlighet med de regionala stödkartor som kommissionen antagit och som gäller den dag då stödet beviljas. Alla medlemsstater utom en har bekräftat att de godkänner de lämpliga åtgärderna.

Detta får till följd att regionalt investeringsstöd och driftstöd får beviljas efter 2006 bara om det omfattas av den nya gruppundantagsförordningen om genomsynligt regionalt investeringsstöd (som är under utarbetande), den gällande gruppundantagsförordningen om stöd till små och medelstora företag eller av ett kommissionsbeslut om godkännande med anledning av en anmälan enligt artikel 88.3 i EG-fördraget. Kommissionen kommer inte att betrakta anmälningar om regionalt investeringsstöd eller driftstöd för perioden efter 2006 som fullständiga, och kommer således inte att fatta beslut om sådant stöd, förrän den relevanta regionalstödkartan för perioden 2007–2013 har godkänts.

Kommissionen överväger om den före 2007 bör förlänga de gällande gruppundantagsförordningarna om utbildningsstöd, sysselsättningsstöd och stöd till små och medelstora företag med ett år, dvs. fram till utgången av 2007, och ersätta dessa förordningar med en allomfattande gruppundantagsförordning. En sådan förordning skulle sammanföra de tre nämnda förordningarna samt gruppundantagsförordningen om regionalt stöd till en enda text. Den allomfattande gruppundantagsförordningen planeras bli antagen under 2007. Enligt planerna ska även en ny gruppundantagsförordning om stöd av mindre betydelse antas före 2007.

---

⁴ EGT C 54, s. 13.

Under alla omständigheter kommer de stödordningar som är undantagna enligt de gällande gruppundantagsförordningarna, inklusive förordningen om stöd av mindre betydelse, även fortsättningsvis att vara undantagna under en anpassningsperiod på sex månader efter det att förordningarna upphört att gälla. I den mån det i dessa gruppundantagsförordningar finns särskilda bestämmelser för vissa stödområden ska emellertid dessa bestämmelser endast tillämpas om det berörda området fortsätter att vara eller blir berättigat till regionalstöd i enlighet med den regionalstödslista som ska tillämpas vid den tidpunkt då stödet formellt beviljas.

2.4.2. Möjlighet att förlänga regionalstödsordningar och andra stödordningar under 2007 och 2008

Som det anges i avsnitt 2.4.1 är det endast möjligt att förlänga regionalstödsordningar efter 2006 om en regionalstödslista har fastställts. Om en medlemsstat önskar fortsätta att tillämpa en regionalstödsordning efter 2006 ska den anmäla förlängningen, inklusive de ändringar som krävs för att följa riktlinjerna för regionalstöd 2007–2013, till kommissionen i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004. Om det är möjligt och lämpligt ska detta ske på grundval av det förenklade förfarande för anmälningar som fastställs i artikel 4 i den förordningen och så snart kommissionen har godkänt de nya kartorna, såvida inte en sådan anmälan inte längre krävs på grund av att förlängningen av stödet äger rum i enlighet med en gruppundantagsförordning.

En förnyad anmälan och anpassning av stödordningen innebär inte att de enskilda stödkontrakt med stödmottagarna som är i kraft den 31 december 2006 måste ändras till följd av att det rättsliga instrumentet för statligt stöd har ändrats.

När det gäller bedömningen av statligt stöd är de tillämpliga reglerna de regler som är i kraft vid den tidpunkt då stödet beviljas, dvs. tidpunkten för den rättsligt bindande akt som ger mottagaren rätt att ta emot stöd. Om en mottagare får den rätten före utgången av 2006, fortsätter de regler som är i kraft före 2007 att gälla.

2.4.3. Närmare bestämmelser om förlängning av ordningar för statligt stöd för regionala ändamål inom ramen för strukturfondsreglerna

Om en medlemsstat önskar ändra en befintlig stödordning i syfte att efterleva de nya reglerna för statligt stöd (t.ex. genom att förlänga dess varaktighet, anpassa stödnivån till de nya tak för regionalstöd som anges i den tillämpliga regionalstödslistan, ändra den slutliga stödmottagaren eller gå över från stora företag till små och medelstora företag), ska programkomplementet ändras och i synnerhet ska statsstödstabellen uppdateras så att det framgår att man fortsätter att tillämpa systemet korrekt enligt reglerna för statligt stöd.

I det fall ändringarna är förenliga med beskrivningen av den ursprungliga stödordningen som kommissionens ursprungliga godkännande av stödet grundar sig på, och den ursprungliga stödordningens beteckning bibehålls (för att underlätta dess identifiering), är det inte nödvändigt att ändra det ursprungliga kommissionsbeslutet om stöd från strukturfonderna. Kommissionen ska underrättas om denna ändring inom en månad och ska även tillsändas en ändrad statsstödstabell samt en kopia av antingen kommissionens skrivelse med godkännande av det ändrade statliga stödet, om det rör sig om anmält stöd, eller av de sammanfattande uppgifter som lämnas i enlighet med reglerna om genomsynlighet i den berörda gruppundantagsförordningen, om stödet är undantaget från anmälningsskyldighet i enlighet med en gruppundantagsförordning.

I andra fall, inklusive när en medlemsstat önskar införa en ny stödordning eller ändra en befintlig stödordnings mål, krävs det en ändring av programmet och ett formellt beslut av kommissionen.

2.5. Stödberättigande utgifter

2.5.1. Sista dag för utgifters stödberättigande

Enligt artikel 30.2 i förordning (EG) nr 1260/1999 ska den sista dag då utgifterna kan vara stödberättigande fastställas i beslutet om att bevilja stöd från fonderna.

I praktiken är den sista dag för utgifters stödberättigande som anges i besluten i allmänhet den 31 december 2008 eller, i fråga om utgifter hos organ som beviljar stöd enligt artikel 9 1 i förordning (EG) nr 1260/1999 (dvs. stödordningar enligt artikel 87 i EG-fördraget och stöd som beviljas av organ som utnämns av medlemsstaterna varvid de slutliga stödmottagarna utgörs av de organ som beviljar stödet), den 30 april 2009. Medlemsstaterna ska i programkomplementet underrätta kommissionen om de fall där stöd har beviljats av organ som har utnämns av medlemsstaterna.

2.5.2. Förlängning av tiden för utgifters stödberättigande

Enligt artikel 30.2 i förordning (EG) nr 1260/1999 får kommissionen flytta fram den sista dagen för utgifters stödberättigande om medlemsstaten lämnar en vederbörligen motiverad ansökan om detta i enlighet med artiklarna 14 och 15 i den förordningen.

Tiden för utgifters stödberättigande får, på grundval av en särskild och korrekt motiverad ansökan från en medlemsstat, i undantagsfall förlängas av kommissionen i fall av *force majeure* som får allvarliga följder för genomförandet av insatser som får stöd från strukturfonderna, eller om kommissionen har begått ett uppenbart fel som enbart den själv bär ansvaret för. Vägledning om innebörden av *force majeure* och kravet på ett orsakssamband mellan *force majeure*-situationen och genomförandet av stödet ges i bilaga 1 punkt 2.1 och 2.2.

Ansökan måste lämnas in innan tiden för utgifters stödberättigande löper ut och ska åtföljas av uppgifter som motiverar förlängningen. Kommissionen kommer att pröva varje ansökan från fall till fall och kan komma att ändra programbeslutet för att flytta fram den sista dagen för utgifternas stödberättigande, förutsatt att det finns ett direkt orsakssamband mellan motiveringen och den föreslagna förlängningen. Försenade antaganden av beslut utgör inte en tillräcklig motivering för en förlängning.

Om tiden för utgifters stödberättigande förlängs, kommer tidsfristen för att lämna in avslutandedokument också att förlängas på motsvarande sätt.

Vid varje förlängning av tiden för utgifters stödberättigande ska man beakta regeln om att avslutandedokumentet ska lämnas in inom femton månader efter utgången av denna tidsperiod och i tillräckligt god tid före de tidsfrister för kommissionens återtagande av anslag som fastställs i framtida lagstiftning beträffande programperioden 2000–2006.

2.5.3. Betalning av subventioner inom ramen för ordningar för mjuka lån eller räntesubventioner

I dokument CDRR/02/0033/00, som åtföljer dessa riktlinjer som bilaga 2, ges vägledning om hur stödformer ska avslutas när det gäller ordningar för mjuka lån eller räntesubventioner.

2.5.4. Riskkapitalfonder, lånefonder och garantifonder

Reglerna 8 och 9 i bilagan till förordning (EG) nr 1685/2000, i dess ändrade lydelse, innehåller bestämmelser om utgifters stödberättigande i fråga om riskkapitalfonder, lånefonder och garantifonder.

I enlighet med regel 8 punkt 2.6 ska sådana vinster i riskkapitalfonder och lånefonder som kan tillskrivas strukturfondsbidrag återanvändas för utveckling av små och medelstora företag i samma stödberättigade område. För garantifonder gäller på samma sätt i enlighet med regel 9 punkt 2.5 att varje del av de strukturfondsbidrag som blivit över sedan garantierna lösts in måste återanvändas till utveckling av små och medelstora företag i samma stödberättigade område. Förvaltningsmyndigheten ska vidta åtgärder för att se till att dessa regler efterlevs när stödformerna har avslutats.

Belopp som utbetalats av kommissionen i fråga om riskkapitalfonder, lånefonder och garantifonder och som överskrider respektive fonds tröskelvärde för stödberättigande utgifter, beräknat i enlighet med regel 8 punkt 2.8 och regel 9 punkt 2.7, ska återbetalas till kommissionen.

3. DOKUMENT SOM SKA LÄMNAS IN VID AVSLUTANDE AV STÖDFORMER

3.1. Avslutandedokument

För att ett avslutande av stödformer ska kunna ske måste medlemsstaterna enligt artikel 32.4 i förordning (EG) nr 1260/1999 lämna in tre dokument till kommissionen för respektive program, nämligen en styrkt deklARATION om slutliga utgifter, inklusive en ansökan om slutbetalning, en slutlig rapport om genomförandet och en deklARATION om avslutande av stödform ("avslutandedokumentet"). När det gäller Fonden för fiskets utveckling måste även den lägesbeskrivning som avses i artikel 1 i förordning (EG) nr 366/2001 lämnas in.

3.2. Avslutade av enskilda fonder

3.2.1. Kommissionen kan betala ut det slutliga saldot för en fond om den har tagit emot ansökan om slutbetalning, deklARATION om avslutande av stödform och slutrapporten för fonden. Denna slutrapport bör innehålla all information om fonden som krävs enligt förordning (EG) nr 1260/1999 och andra tillämpliga bestämmelser och i bilaga 1 till vägledningen om innehållet i slutrapporten.

3.2.2. Medlemsstaten ska dock tillsammans med den sista upprättade slutrapporten för fonden även sända in en slutrapport för programmet. Denna slutrapport för programmet ska innehålla de fondvis upprättade slutrapporterna och den information som krävs enligt förordning (EG) nr 1260/1999, enligt andra tillämpliga bestämmelser och enligt bilaga 1 till vägledningen för programmet som helhet.

3.2.3. För beräkning av tidsperioderna för bevarande av handlingar i enlighet med artikel 38.6 i förordning (EG) nr 1260/1999 och för den justering av slutbetalningen som avses i artikel 32.5 i samma förordning kommer kommissionen att som begynnelse datum för dessa tidsperioder fastställa det av följande datum som är

tillämpligt: i) datum för kommissionens sista betalning, ii) datum för medlemsstatens återbetalning till en fond, iii) datum för ersättning eller iv) datum för kommissionens skrivelse om avslutande, om ingen slutbetalning görs till följd av att de utbetalningar som redan har gjorts räcker till för att täcka utgifterna.

3.3. Tidsfrist för inlämning av avslutandedokument

- 3.3.1. Samtliga avslutandedokument ska lämnas in senast femton månader efter den sista dag för utgifters stödberättigande som fastställs i kommissionens beslut om att bevilja stöd från fonderna.
- 3.3.2. Kommissionen kommer att anse att avslutandedokument som har skickats senast den tillämpliga dagen, varvid poststämpelns datum ska gälla, har mottagits i tid. Om den styrkta deklARATIONEN om slutliga utgifter lämnas in på elektronisk väg kommer dagen för den elektroniska kommunikationen att beaktas.
- 3.3.3. Om ett program innehåller insatser med olika slutdatum för stödberättigande avseende utgifter för en fond, kommer det senaste av dessa datum att anses vara den sista dagen för stödberättigande med avseende på beräkningen av tidsfristen för insändande av avslutandedokumentet för den fonden.
- 3.3.4. Slutrapporten för en fond ska lämnas in inom den tillämpliga tidsfristen även om genomförandet av vissa insatser har skjutits upp på grund av ett rättsligt eller administrativt förfarande.
- 3.3.5. Någon årlig genomföranderapport krävs inte för det sista hela kalenderåret under programmets genomförandeperiod, om slutrapporten innehåller ett separat avsnitt om genomförandet av programmet under det året och under varje period därefter som infaller före den sista dagen för programutgifternas stödberättigande.
- 3.3.6. För att undvika tveksamheter ska årsrapporter för åren före programmets sista hela kalenderår lämnas in.

3.4. Följder av att avslutandedokument lämnas in för sent

- 3.4.1. Två månader före tidsfristen för inlämning av avslutandedokument för en fond kommer kommissionen att skicka en skrivelse till medlemsstaterna i vilken dessa informeras om att om de inte lämnar in dokumenten i tid kommer kommissionen att genomföra ett avslutande av stödformer på grundval av tillgängliga dokument och genomföra ett automatiskt återtagande av anslag och en finansiell korrigerings i enlighet med avsnitten 3.4.2–3.4.7 nedan.
- 3.4.2. Om samtliga avslutandedokument för en fond inte har lämnats in inom den tillämpliga tidsfristen, ska delar av belopp som tilldelats stöd som medfinansieras av ifrågasatt fond(er) återtas automatiskt senast 6 månader efter tidsfristens utgång, och felaktigt utbetalade belopp ska återbetalas.
- 3.4.3. Om slutrapporten för en fond, inklusive de uppgifter som avses i artikel 37.2 i förordning (EG) nr 1260/1999 och i andra tillämpliga bestämmelser, inte skickas inom den tillämpliga tidsfristen, kommer avslutandet att genomföras på grundval av den styrkta deklARATIONEN om slutliga utgifter för fonden och med beaktande av de uppgifter som lämnats i den senaste årsrapporten.

- 3.4.4. Om deklARATIONEN om avslutande av stödform för en fond inte lämnas in inom den tillämpliga tidsfristen, kommer avslutandet att genomföras på grundval av den styrkta deklARATIONEN om slutliga utgifter för fonden och slutrapporten för fonden.
- 3.4.5. Om den styrkta deklARATIONEN om utgifter för en fond inte har lämnats in inom den tillämpliga tidsfristen, kommer avslutandet att göras på grundval av den senaste godtagbara ansökan om betalning för fonden.
- 3.4.6. Om slutrapporten för en fond, inklusive de uppgifter som avses i artikel 37.2 i förordning (EG) nr 1260/1999 och i andra tillämpliga bestämmelser, eller deklARATIONEN om avslutande av stödform för fonden inte lämnas in inom tidsfristen, kommer kommissionen att genomföra en finansiell korrigerings⁵, även om ett automatiskt återtagande har gjorts. En sådan finansiell korrigerings grundar sig inte på den bristande punktligheten när det gäller att lämna in dessa handlingar inom den tillämpliga tidsfristen, utan snarare på underlåtenheten att lämna in handlingarna, som är ett allvarligt hinder för kommissionens utvärdering av stödet och av de deklarerade utgifternas giltighet.

3.5. Ändring av ansökningar om betalning eller av den styrkta deklARATIONEN om slutliga utgifter efter tidsfristen för deras inlämning

Medlemsstaterna får inte ändra ansökan om slutbetalning eller den styrkta deklARATIONEN om utgifter efter tidsfristen för deras inlämnande. Kommissionen kan dock begära att en medlemsstat korrigerar ansökan om slutbetalning eller den styrkta deklARATIONEN om slutliga utgifter i den mån detta innebär inlämning av kompletterande uppgifter eller tekniska korrigerings beträffande utgifter som har rapporterats till kommissionen före tidsfristen för inlämnande. I detta fall får medlemsstaten två månader på sig att genomföra korrigerings. Om korrigerings inte genomförs inom två månader, kommer kommissionen att fortsätta med avslutandet av stödformer på grundval av de uppgifter som är tillgängliga vid utgången av tvåmånadersperioden.

4. AVSLUTANDEDOKUMENTENS INNEHÅLL

4.1. Styrkta deklARATIONER om slutliga utgifter; ansökan om slutbetalning

4.1.1. Allmän princip

En styrkt deklARATION om slutliga utgifter, inklusive en ansökan om slutbetalning, ska upprättas i det format som beskrivs i bilaga II till kommissionens förordning (EG) nr 438/2001. Deklarerade utgifter ska utgöra utgifter som den utbetalande myndigheten ska betala eller har betalat, och dessa ska motsvara de betalningar som de slutliga stödmottagarna har gjort och ska styrkas av kvitterade fakturor eller redovisningsdokument med likvärdigt bevisvärde, i enlighet med artikel 32.1 i förordning (EG) nr 1260/1999. De villkor som den utbetalande myndigheten ska kontrollera innan den kan intyga deklARATIONEN om slutliga utgifter beskrivs i det formulär som föreskrivs i bilaga II till förordning (EG) nr 438/2001, i artikel 9 i samma förordning och i den vägledning avseende deklARATIONEN om avslutande av stödformer som åtföljer dessa riktlinjer som bilaga 2.

---

⁵ På grundval av kommissionens beslut K(2001) 476 avseende riktlinjer om tillämpningen av artikel 39.3 i förordning (EG) nr 1260/1999.

Deklarationen om slutliga utgifter ska åtföljas av det tillägg beträffande återkrav som avses bilaga II till förordning (EG) nr 438/2001. I dokument CDRR/05/00102/01, som åtföljer dessa riktlinjer som bilaga 3, ges vägledning om tillägget om återkrav.

Medlemsstaterna måste underrätta kommissionen om de belopp som efter återkrav betalats tillbaka under perioden mellan inlämningen av deklARATIONEN om slutliga utgifter samt ansökan om betalning och den slutbetalning som gjorts av kommissionen, så att kommissionen kan avräkna dessa belopp. Sådana fall kommer att ha identifierats i avslutandedokumentet som fall där rättsliga förfaranden pågår eller fall som rör olösta oegentligheter. Eventuella återkrav som fortfarande är utestående vid avslutandet av stödformer bokförs i kommissionens räkenskaper som fordringar. Medlemsstaterna måste följaktligen också underrätta kommissionen om de återkrav som verkställts efter inlämnandet av deklARATIONEN om slutliga utgifter och efter avslutandet av programmet samt återbetala strukturfondsbidraget till kommissionen.

De förskottsbetalningar som gjorts till medlemsstaterna enligt artikel 32.2 i förordning (EG) nr 1260/1999 måste motsvaras av betalningar som gjorts av de slutliga stödmottagarna senast vid ansökandet om det slutliga saldot av stödformen⁶.

4.1.2. Användning av ränta på förskottsbetalningen

Såsom framgår av skäl 42 i förordning (EG) nr 1260/1999 ska ränta som intjänas på förskottsbetalningar enligt artikel 32.2 i den förordningen anses som medel för den berörda medlemsstaten och ska, enligt artikel 32.2 tredje stycket, användas av den utbetalande myndigheten till den berörda stödformen. Räntan kan inkluderas i det nationella bidraget genom att den läggs till beloppet av den planerade nationella offentliga medfinansieringen eller ersätter detta belopp.

I fråga om Peaceprogrammet och gemenskapsinitiativ berättigar avgifter för transnationella finansiella transaktioner till medfinansiering från strukturfonderna efter avdrag för ränta som erhållits på förskottsbetalningar⁷. För globalt stöd gäller likaledes att omkostnader för skuldräntor som betalats av den utsedda mellanhanden före utbetalningen av stödformens slutliga saldo är stödberättigande efter avdrag för ränta som erhållits på förskottsbetalningar⁸.

I slutrapporten ska det anges med vilka belopp och till vilka verksamheter denna intjänade ränta har använts.

4.2. Slutrapport

Slutrapporten ska göra det möjligt för kommissionen att kontrollera huruvida beslutet, i dess ändrade lydelse, om en viss stödform har genomförts korrekt och om programmets mål har uppnåtts.

I enlighet med artikel 35.3 e i förordning (EG) nr 1260/1999 ska övervakningskommittén ha granskat och godkänt rapporten innan den sänds till kommissionen.

---

⁶ I enlighet med punkt 8 i "n+2"-meddelandet av den 18 augusti 2003, K(2003) 2982.

⁷ Regel 3 i bilagan till förordning (EG) nr 1685/2000, i dess ändrade lydelse.

⁸ Regel 3 i bilagan till förordning (EG) nr 1685/2000, i dess ändrade lydelse.

Slutrapporten ska innehålla de uppgifter som avses i artikel 37.2 i förordning (EG) nr 1260/1999 och i andra tillämpliga bestämmelser. De uppgifter som åtminstone måste ingå i slutrapporten anges i bilaga 1 till dessa riktlinjer. Slutrapporten ska innehålla uppgifter om de totala utgifter som den utbetalande myndigheten ska betala eller har betalat, som måste motsvara de betalningar som de slutliga stödmottagarna har gjort, samt bidraget från respektive fond uppdelat på åtgärder och insatser⁹. I de fall genomförandet av vissa insatser är uppskjutet på grund av ett rättsligt eller administrativt förfarande vid tidpunkten för inlämning av slutrapporten ska förfarandenas art och närmare detaljer samt de belopp som berörs av förfarandena anges i slutrapporten. Den ska också innehålla uppgifter om avdrag för intäkter enligt regel 2 i bilagan till förordning (EG) nr 1685/2000, i dess ändrade lydelse. Beloppen i avsnittet om det finansiella genomförandet ska vara förenliga med den styrkta deklARATIONEN om slutliga utgifter och ansökan om slutbetalning.

Enligt artikel 37.1 i förordning (EG) nr 1260/1999 har kommissionen fem månader på sig från mottagandet av slutrapporten att meddela medlemsstaten att den inte är nöjd med slutrapporten, bl.a. när det gäller överensstämmelsen mellan de finansiella uppgifterna, samt skälen till detta. Om inget meddelande sänds inom fem månader ska slutrapporten anses vara godkänd. Om slutrapporten anses otillfredsställande, kommer kommissionen att meddela medlemsstaten detta och inleda en dialog med syftet att medlemsstaten ska förbättra slutrapporten. Om medlemsstaten inte förbättrar slutrapporten enligt vad som begärs, kan kommissionen besluta att genomföra finansiella korrigeringar¹⁰.

4.3. Deklaration om avslutande av stödform

En vägledande förlaga för deklARATIONER om avslutande av stödformer finns i bilaga III till förordning (EG) nr 438/2001. Denna deklARATION ska upprättas i enlighet med artikel 38.1 f i förordning (EG) nr 1260/1999 och kapitel V i förordning (EG) nr 438/2001. En särskild vägledning om upprättandet av och innehållet i sådana deklARATIONER finns i bilaga 2 till dessa riktlinjer.

5. ÅTERTAGANDE AV ÅTAGANDEN: TILLÄMPNING AV "N+2"-REGELN VID AVSLUTANDE AV STÖDFORM

5.1. Automatiskt återtagande ("n+2"-regeln)

Vid avslutandet av stödformer ska "n+2"-meddelandet av den 18 augusti 2003 gälla i tillämpliga delar.

5.2. Att göra anslag tillgängliga på nytt i fall av *force majeure* eller uppenbart fel

Enligt artikel 157 i budgetförordningen får anslag som återtagits göras tillgängliga på nytt om det har begåtts ett uppenbart fel som enbart kommissionen bär ansvaret för eller till följd av *force majeure* med betydande konsekvenser för genomförandet av de insatser som får stöd genom strukturfonderna. Viss vägledning om tillämpningen av denna regel ges i dokument CDRR/03/0040/00, som åtföljer dessa riktlinjer som bilaga 1, och i "n+2"-meddelandet.

---

⁹ I fråga om Europeiska socialfonden och Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket krävs inga uppgifter om enskilda insatser i slutrapporten, förutsatt att medlemsstaten på begäran gör sådana uppgifter tillgängliga för kommissionen.

¹⁰ På grundval av kommissionens beslut K(2001) 476, se ovan.

6. PROJEKT SOM INTE HAR FULLBORDATS ELLER SOM INTE ÄR I GÅNG VID TIDEN FÖR AVSLUTANDET AV STÖDFORMER

Förvaltningsmyndigheten, det förmedlande organet, den utbetalande myndigheten och medlemsstaten ska se till att medfinansierade produkter och tjänster levereras respektive tillhandahålls och att de utgifter som anges i en ansökan faktiskt har uppstått och är korrekta, i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning.

Medlemsstaten ska i slutrapporten ta upp en förteckning som för varje åtgärd anger de insatser som inte är fullbordade eller som inte är i gång vid tiden för avslutandet av stödformer, med beaktande av de angivna målen för insatsen, beslutet om att bevilja stöd till insatsen och de eventuella villkor som gäller för insatsen¹¹. I förteckningen ska följande tas upp:

- *De insatser som inte kommer att omfattas av medfinansiering från gemenskapen under nästa programperiod:* Medlemsstaten ska åta sig att på egen bekostnad fullborda eller sätta i gång samtliga ofullbordade insatser och insatser som inte är i gång senast två år efter tidsfristen för inlämning av slutrapporten. Medlemsstaten ska vid utgången av denna tvåårsperiod underrätta kommissionen om huruvida varje sådant projekt har fullbordats eller satts i gång. I fråga om de insatser som inte har fullbordats eller satts i gång vid utgången av den perioden kommer kommissionen att vidta de åtgärder som krävs för att återkräva gemenskapens medel.
- *De insatser som enligt planen ska omfattas av medfinansiering från gemenskapen under nästa programperiod:* För varje programperiod ska medlemsstatens myndigheter upprätta en separat, detaljerad och tydlig beskrivning av varje insats. Varje insats ska delas upp i minst två distinkta och identifierbara finansiella och fysiska eller utvecklingsmässiga faser, motsvarande de två berörda stödformerna. Syftet med detta är att genomförandet och övervakningen ska bli öppna för insyn och att kontroller ska underlättas. Om den första delen av insatsen inte fullbordas eller sätts i gång under den första programperioden, får utgifter för dess fullbordande eller igångsättning godkännas under den andra programperioden, förutsatt att villkoren för medfinansiering och stödberättigande är uppfyllda (inkludering i det andra programmet, ett rättsligt och finansiellt åtagande genom beslut av den ansvariga myndigheten). I sådana fall ska medlemsstaten sörja för att samma projekt inte finansieras dubbelt med gemenskapsmedel.

7. INSATSER SOM HAR SKJUTITS UPP PÅ GRUND AV ETT RÄTTSLIGT ELLER ADMINISTRATIVT FÖRFARANDE

För varje insats som är föremål för ett rättsligt förfarande eller ett administrativt överklagande som hindrar verkställighet måste medlemsstaten besluta, före utgången av tidsfristen för inlämning av den styrkta deklARATIONEN om slutliga utgifter, inklusive ansökan om slutbetalning, och av slutrapporten om genomförandet av programmet, om insatsen i sin helhet eller delvis

- ska utgå ur programmet eller ersättas av en annan insats (eventuellt till följd av att den ingår i en överskjutande programplanering) före tidsfristen – efter det att kommissionen

---

¹¹ I fråga om Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket behöver denna förteckning inte tas med i slutrapporten, förutsatt att medlemsstaten på begäran gör den och de övriga uppgifter som anges i avsnitt 6 tillgängliga för kommissionen.

underrättats om att insatsen utgår eller ersätts förblir medlemsstaten ansvarig för eventuella återverkningar av utgångna eller ersatta insatser, exempelvis i fråga om finansiella konsekvenser eller belopp som inte kan återkrävas – eller

- ska behållas i programmet – efter det att en slutlig styrkt deklARATION om utgifter för ett program lämnats in får en insats som är föremål för ett rättsligt förfarande eller ett administrativt överklagande som hindrar verkställighet inte ersättas, inte ens av en annan insats som också ingår i en överskjutande programplanering och som kan ha fullbordats före den sista dagen för utgifters stödberättigande.

Insatser som ska ersätta andra insatser ska väljas ut i enlighet med artikel 9.2 b ii i förordning (EG) nr 438/2001. Medlemsstaterna ska förvissa sig om att de insatser som ska ersätta andra insatser är förenliga med alla bestämmelser i EU:s regelverk eller nationell lagstiftning, inklusive men inte enbart de regler som gäller förvaltnings- och kontrollsystem, stödberättigande, information och offentlighet, samt regler om upphandling, konkurrens och miljö.

Om det rättsliga förfarande eller administrativa överklagande som hindrar verkställighet avser oegentligheter, ska de fall som överstiger det tillämpliga tröskelvärde rapporteras till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) i enlighet med artikel 3 i förordning (EG) nr 1681/94, i dess ändrade lydelse enligt förordning (EG) nr 2035/2005. Olaf ska också underrättas om uppföljningen av oegentligheter, inklusive beslut om att låta insatser utgå ur programmet eller ersätta dem med andra insatser eller huruvida felaktigt utbetalade belopp har återkrävts, i enlighet med artikel 5.1 och 5.2 i den förordningen. Uppgifter om behandlingen av samtliga oegentligheter ska tillhandahållas i en sammanfattande tabell enligt punkt 1.2 i bilaga 2 till dessa riktlinjer. När det gäller oegentligheter som överstiger tröskelvärde för rapportering till Olaf och där beloppen inte kan återvinnas ska medlemsstaten lämna en särskild rapport till kommissionen enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1681/94 i dess ändrade lydelse. Utgifter som inte kan återvinnas i samband med oegentligheter som underskrider tröskelvärde kan tas med i den slutliga deklARATION om utgifter och kommer inte att bli föremål för den undersökning som avses i artikel 5.2 i den förordningen.

De maximibelopp som återstår för kommissionen att betala ut eller som ska återkrävas från medlemsstaten i fråga om uppskjutna insatser utgör ett utestående åtagande för medlemsstaten och kommissionen till dess att de ansvariga nationella myndigheterna fattat ett slutligt beslut. Medlemsstaten ska därför hålla kommissionen underrättad om resultatet av ett rättsligt förfarande eller ett administrativt överklagande. Till följd av resultatet av ett rättsligt förfarande och, i tillämpliga fall, efter en undersökning av fallet enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1681/94, i dess ändrade lydelse, kommer ytterligare utbetalningar att göras, redan utbetalade belopp att återkrävas eller, i fråga om godtagbara ansökningar enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1681/94, i dess ändrade lydelse, gjorda utbetalningar att bekräftas.

8. BERÄKNING AV DET SLUTLIGA BIDRAGET

För varje separat fond får gemenskapens bidrag inte överstiga följande belopp för respektive nivå:

- (1) På åtgärdsnivå, det minsta av följande två belopp:

- a) Det belopp som erhålls genom att man tillämpar den grad av medfinansiering från gemenskapen som fastställts i den slutliga finansieringsplanen för åtgärden på

beloppet av deklarerade stödberättigande utgifter, eller

b) det belopp som i den styrkta deklARATIONEN om slutliga utgifter angetts utgöra gemenskapens bidrag till de slutliga stödmottagarna (som har betalats eller ska betalas till dem).

I detta sammanhang kommer kommissionen vid beräkningen av det slutliga bidraget inte att begränsa beloppen enligt a och b till motsvarande belopp på åtgärdsnivå i programkomplementets finansieringsplan.

- (2) På insatsområdesnivå, det bidrag från gemenskapen som anges i finansieringsplanen för det sista beslut som godkänts av kommissionen med tillägg av 2 %, oavsett anslag till områden som får stöd under en övergångsperiod och områden som inte omfattas av särskilda övergångsregler¹².
- (3) På programnivå, det stöd som beviljats, separat för områden som får stöd under en övergångsperiod och områden som inte omfattas av särskilda övergångsregler.

Under alla omständigheter får gemenskapens bidrag för varje separat fond inte överstiga det belopp som medlemsstaten ansökt om, om det är lägre än det belopp som av kommissionen beräknats vara medlemsstaten till godo.

Ett exempel på beräkning av det slutliga bidraget finns i bilaga 3 till dessa riktlinjer.

När det slutliga bidraget har beräknats kommer kommissionen att underrätta medlemsstaten om det slutliga saldo som ska betalas ut eller återkrävas och begära in synpunkter från medlemsstaten. Om det belopp som ska betalas av kommissionen är lägre än det belopp som begärs av medlemsstaten och om en överenskommelse inte kan nås med medlemsstaten om det slutliga saldo som ska betalas ut eller återkrävas, eller om medlemsstaten inte svarar på kommissionens inbegäran av synpunkter inom den tidsfrist som angetts av kommissionen, kommer kommissionen att utföra en finansiell korrigering genom beslut i enlighet med artikel 39 i förordning (EG) nr 1260/1999.

9. EURON

I kommissionens förordning (EG) nr 643/2000 finns bestämmelser om eurons användning i strukturfondernas budget, inklusive avslutandedokumentet.

---

¹² Denna flexibilitet går utöver den flexibilitet som medlemsstaterna har till följd av att de kan ändra finansieringsplanerna för sina program fram till och med utgången av 2006, i enlighet med avsnitt 2.1 i dessa riktlinjer, och sina programkomplement fram till och med den sista dagen för utgifters stödberättigande. Skälet till detta är att programplaneringsreglerna för programperioden 2000–2006 kräver en finansiell programplanering för respektive prioriterat insatsområde uppdelad på respektive år och att det inte är möjligt att ändra finansieringsplanerna för tidigare år. Enligt kommissionens förslag för programperioden 2007–2013 behöver den finansiella programplaneringen för respektive prioriterat insatsområde inte vara uppdelad på respektive år, varför denna ytterligare flexibilitet är begränsad till programperioden 2000–2006.

Bilaga 1
Slutrapport
Uppgifter som åtminstone ska ingå

Grundläggande uppgifter

CCI-nr:

Mål nr/gemenskapsinitiativ:

Medlemsstat/region:

Stödformens beteckning:

Programplaneringsår:

Förvaltningsmyndighet:

Utbetalande myndigheter:

Dag för övervakningskommitténs godkännande:

*Omfattar rapporten även 2008?*¹³

---

¹³ Denna period får förlängas med fyra månader, om detta föreskrivs i kommissionens beslut om bidrag från fonderna när det gäller sådana organ som avses i artikel 9.1 i förordning (EG) nr 1260/1999.

Operativa ramar

- (1) Viktiga förändringar av de allmänna omständigheterna under perioden 2000–2008 som är av betydelse för genomförandet av stödformen, särskilt
  - a) de viktigaste socioekonomiska utvecklingstendenserna,
  - b) ändringar av nationell och regional politik eller politiken för olika sektorer,
  - c) ändringar av den strategiska referensramen för mål 3.
- (2) I tillämpliga fall, dessa förändringars konsekvenser för de olika stödformernas inbördes förenlighet
  - a) mellan de olika fonderna,
  - b) mellan stödet från fonder och stödet från andra finansieringsorgan (gemenskapsinitiativ, lån från EIB, garantisektionen vid EUGFJ osv.).

Genomförandet av prioriterade insatsområden och åtgärder för respektive fond

- (3) Beskrivning av uppnådda resultat i förhållande till deras specifika mål.
- (4) Kvantifiering av berörda indikatorer (när de kan kvantifieras i det operativa programmet/samlade programdokumentet och programkomplementet):
  - a) Fysiska indikatorer/produktionsindikatorer,
  - b) resultat,
  - c) konsekvenser,där varje indikator ska anges på lämplig nivå (program, prioriterat insatsområde eller åtgärd).

Finansiellt genomförande

- (5) Sammanfattande tabeller (som vid behov kan kompletteras av diagram) över följande:

För varje åtgärd, de totala styrkta utgifter som den utbetalande myndigheten betalat eller ska betala¹⁴ samt respektive bidrag från gemenskapen uppdelat på projekt¹⁵ (i bilagan). I denna förteckning ska särskilt följande anges:

---

¹⁴ De totala kostnaderna eller totala offentliga utgifterna, beroende på vilket alternativ som valts. De styrkta utgifterna ska motsvara de betalningar som de slutliga stödmottagarna faktiskt gjort och ska verifieras med hjälp av betalda fakturor eller andra likvärdiga kontrollerbara verifikationer.

¹⁵ I fråga om Europeiska socialfonden och Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket krävs inga uppgifter om enskilda insatser, förutsatt att medlemsstaten på begäran gör sådana uppgifter tillgängliga för kommissionen.

– Ofullbordade projekt och projekt som inte är i gång vid tiden för avslutandet av stödformer, med uppgift om huruvida tanken är att sådana projekt ska medfinansieras från gemenskapsmedel under nästa programperiod,

– projekt som skjutits upp på grund av rättsliga eller administrativa förfaranden.

b) Det ekonomiska resultatet i förhållande till den sista godkända finansieringsplanen, varvid finansiella indikatorer (artikel 36.2 c) ska användas, vid behov med uppgift om de återtaganden av anslag som gjorts i enlighet med ”n+2”-regeln (artikel 31.2 andra stycket).

c) De totala utgifterna uppdelade på stödområde på åtgärdsnivå (artikel 36.1).

- (6) Åtgärder som finansierats genom garantisektionen vid EUGFJ och som avses i artikel 33 i förordning (EG) nr 1257/1999 ska anges med det totala beloppet av det finansiella genomförandet.
- (7) Åtgärder som finansierats genom Fonden för fiskets utveckling ska anges med det totala beloppet av det finansiella genomförandet och i enlighet med bilaga IV till kommissionens förordning (EG) nr 366/2001 av den 22 februari 2001.

Förvaltning

- (8) Åtgärder som förvaltningsmyndigheten och övervakningskommittén har vidtagit för att uppnå ett kvalitativt och effektivt genomförande, särskilt i fråga om följande:
- a) Övervakning, finansiell kontroll (dagliga förvaltningskontroller) och utvärdering, inklusive arrangemang för inhämtning av uppgifter.
- b) Sammanfattning av de väsentliga problem (utöver de som angivits i punkt 1) som uppstått i samband med förvaltningen av stödet och de åtgärder som vidtagits, inklusive
- åtgärder med anledning av synpunkter eller rekommendationer om anpassningar (artikel 34.2) som lämnats av kommissionen efter årliga granskningsmöten,
- åtgärder med anledning av påpekanden eller framställningar om att åtgärda brister (artikel 38.4) som lämnats av kommissionen efter årliga revisionsmöten, särskilt rörande ekonomiska följder av upptäckta oegentligheter.
- c) Användning av tekniskt stöd.
- d) Åtgärder som vidtagits för att se till att stödet får offentlighet hos potentiella slutliga stödmottagare och allmänheten (artikel 46), särskilt med avseende på den handlingsplan för informationsfrågor som anges i programkomplementet (punkt 3.1.1 i bilagan till förordning (EG) nr 1159/2000).
- (9) Sammanfattning av resultaten av de viktigaste utvärderingar som gjorts av programmet, inklusive tematiska utvärderingar, och de åtgärder som vidtagits med anledning av gjorda rekommendationer.

- (10) Deklaration av förvaltningsmyndigheten om de problem som uppstått och de åtgärder som vidtagits för att uppnå
- a) förenlighet med gemenskapens politik, inklusive reglerna om konkurrens, tilldelning av kontrakt vid offentlig upphandling, miljöskydd och miljövård samt undanröjande av ojämlikheter och om främjande av jämställdhet mellan kvinnor och män (artikel 12), och
  - b) samordning av allt strukturstöd från gemenskapen såsom ramarna för gemenskapsstöd (artikel 17.1) och de samlade programplaneringsdokumenten för mål 2 (artikel 19.2 andra stycket) vid behov.
- (11) Uppnådda mål och finansiering av (vid behov)
- a) större projekt och
  - b) globala stöd. Uppgifter om små globala stöd till icke-statliga organisationer och andra lokala partner (artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1784/1999) ska också anges.

Bilaga 2
Vägledning om utarbetandet av och innehållet i deklARATIONEN om avslutande av stödformer enligt artikel 15 i förordning 438/2001

1. BEREDNING AV AVSLUTANDET

1.1 Förvaltningsmyndigheternas och de förmedlande organens uppgifter:

- Ta emot begäran om slutbetalning från samtliga slutliga stödmottagare när det gäller faktiska utgifter till och med utgången av år 2008 (eller annat gällande slutdatum).
- Fullfölja, i enlighet med artikel 4 i förordning 438/2001, de administrativa kontrollerna av att utgifterna är stödberättigande och att gällande regler har följts.
- Sammanställa den slutliga utgiftsredovisningen och överlämna den till den utbetalande myndigheten.
- Förvissa sig om att utgiftsdeklarationen har stämt och stämmer överens med uppgifterna i redovisningssystemet för programmet och att det finns en tillfredsställande verifieringskedja som kan följas ända till den slutliga stödmottagaren, både för gemenskapsmedel och för nationella medel.
- Kontrollera, i begäran om slutbetalning för varje åtgärd, de belopp i form av gemenskapsstöd som har betalats ut eller som ska betalas ut till de slutliga stödmottagarna.
- Kontrollera att alla fel och oegentligheter har handlagts på ett tillfredsställande sätt, med avseende på
  - kontroller i enlighet med artikel 4 i förordning 438/2001
  - kontroller i enlighet med artikel 10 i förordning 438/2001
  - revisioner som har utförts av andra nationella organ
  - revisioner som har utförts av Europeiska kommissionen
  - revisioner som har utförts av Europeiska revisionsrätten.

(Se punkt 3.6 när det gäller innebörden av ”tillfredsställande handläggning” av fel och oegentligheter.)

Observera att många av de åtgärder som anges ovan avser fullbordande av uppgifter som måste utföras regelbundet under genomförandet av insatserna.

1.2 Den utbetalande myndighetens uppgifter:

- Utfärda ett intyg över slutliga utgifter för programmet i den form som anges i bilaga II till förordning 438/2001 (se avsnitt 4.1 i riktlinjerna för avslutande av stödformer).
- Förvissa sig om att det finns tillräckliga uppgifter från förvaltningsmyndigheten till intäkt för att de deklarerade beloppen är korrekta, stödberättigande och förenliga med gällande regler.
- Förvissa sig om att villkoren i artikel 9 andra stycket i förordning 438/2001 är uppfyllda.
- Förvissa sig om att alla fel och oegentligheter har handlagts på ett tillfredsställande sätt och att de rekommendationer som gjorts i samband med revisioner följs fullt ut.
- Inbegära ytterligare uppgifter eller genomföra egna kontroller vid behov.
- Tillhandahålla en sammanfattande tabell som grundar sig på uppgifterna i förteckningen över gäldenärer som ska föras i enlighet med artikel 8 i förordning 438/2001, med följande uppgifter:
  - a) För varje fall där det finns belopp som ännu inte återbetalats eller som inte kan återvinnas
    - berörd insats eller åtgärd
    - referensnummer vid oegentlighet
    - det belopp som ska återkrävas (uppdelat på gemenskapsbidrag och statsbidrag)
    - året för inledandet av återkravsförfarandet
    - om rapportering har skett i enlighet med artikel 5.2 i förordning 1681/94 om belopp som inte kan återvinnas.
  - b) För varje fall där belopp har återvunnits
    - berörd insats eller åtgärd
    - referensnummer om det är fråga om en oegentlighet som rapporterats i enlighet med förordning 1681/94
    - det återkrävda beloppet (uppdelat på gemenskapsbidrag och nationella bidrag)
    - det år då det återkrävda beloppet avdragits från de utgifter som deklarerats till kommissionen.

Tabellen bör innehålla referensnumren för alla oegentligheter som inrapporterats i enlighet med förordning 1681/94, med undantag av dem där ingen utbetalning har gjorts till den slutliga stödmottagaren.

1.3 Uppgifter som ska utföras av organ som ansvarar för kontroller enligt artikel 10 i förordning 438/2001:

- Genomföra slutliga stickprovskontroller av insatser.
- Förvissa sig om att de stickprovskontroller som för ifrågavarande program har gjorts på plats omfattar
  - minst 5 % av de totala stödberättigande utgifterna
  - tillräckliga utgifter per år under berörda period
  - projekt av tillräckligt varierande typ och omfattning
  - insatser som genomförts genom de viktigaste förmedlande organen och de viktigaste slutliga stödmottagarna, så att dessa organ och stödmottagare har kontrollerats åtminstone en gång och har fördelats jämnt över programperioden.
- Bedöma arten av varje uppdagat fel för att fastställa om det rör sig om ett systematiskt fel. Ett systematiskt fel är ett återkommande fel som beror på allvarliga brister i de administrations- och kontrollsystem som är avsedda att säkra att bokföringen är korrekt och att regler och förordningar följs.
- Genomföra, om det vid en kontroll har uppdagats ett problem av systematisk natur, ytterligare kontroller av lämpligt slag för att bestämma och kvantifiera omfattningen av problemet.
- Överväga, om det vid kontroll har uppdagats en felfrekvens på över 2 % av de kontrollerade utgifterna, att genomföra ytterligare kontroller för att på ett bättre sätt bestämma och kvantifiera omfattningen av problemet.
- Förvissa sig om att rekommendationer som gäller det arbete som utförs av organen med ansvar för stickprovskontroller enligt artikel 10 och som ges i samband med revisioner utförda av Europeiska kommissionen eller av Europeiska revisionsrätten följs fullt ut.

2. Det fristående organets arbetsuppgifter i samband med den slutliga utgiftsredovisningen

Deklarationen om avslutande av stödform innehåller det yttrande om den slutliga utgiftsredovisningen som avgetts av det fristående organ som utsetts i enlighet med artikel 38.1 f i förordning 1260/1999 ("det fristående organet") samt begäran om slutbetalning. Det grundar sig på kontroller enligt artikel 10 i förordning 438/2001, revisioner som genomförts av nationella organ eller av gemenskapsorgan, samt alla ytterligare revisioner som det fristående organet själv genomfört. En deklARATION om avslutande av stödform ska avges för varje program inom den tidsfrist som anges i avsnitt 3.3.2 i riktlinjerna för avslutande av stödformer. Om det handlar om program som får stöd genom flera fonder kan en särskild deklARATION avges för varje fond. I undantagsfall, där det av institutionella skäl inte är möjligt

för en medlemsstat att avge en enda deklARATION för en fond kan kommissionen på medlemsstatens begäran komma överens med denna om att flera deklARATIONER får avges. Ytterligare vägledning kommer att ges om avslutande av stödformer för Interregprogrammen.

Det fristående organet rekommenderas att formulera sitt utlåtande i enlighet med formuleringen av slutsatsen i den vägledande förslaget i bilaga III till förordning 438/2001. Om det vill formulera sitt utlåtande på något annat sätt bör det i förväg ansöka om kommissionens medgivande för detta.

Det fristående organets exakta arbetsuppgifter kommer att bero på den organisatoriska struktur som byggts upp för att uppfylla kraven i förordningen, särskilt på huruvida detta fristående organ i enlighet med artikel 10 också har haft ansvaret för att genomföra systemrevisioner och/eller stickprovskontroller av utgifter.

Den information som det fristående organet får tillgång till, och det arbete som utförs av organet, måste vara av sådan omfattning att nedanstående frågor kan besvaras när det gäller den berörda stödformens genomförande:

2.1. Revision av förvaltnings- och kontrollsystem enligt artiklarna 10 och 16 i förordning 438/2001

- 1) Vilka organ utförde revisionsarbetet?
- 2) Var de tillräckligt fristående i förhållande till förvaltningsmyndigheterna, de utbetalande och de genomförande myndigheterna för att ingen intressekonflikt skulle kunna uppstå?
- 3) Är kvaliteten på revisionsarbetet tillräckligt hög (metoder, personalens kompetens, arbetet i sig, rapportens innehåll)?
- 4) Har revisioner gjorts vid alla viktiga organ som är involverade i genomförandet av programmet?
- 5) Har en riskanalys, när sådan krävts, gjorts på ett korrekt sätt vid valet av var revisionerna görs?
- 6) Har alla iakttagelser och rekommendationer från revisionerna beaktats fullt ut?
- 7) Konstaterades det i någon revisionsrapport att det förelåg brister i förvaltnings- och kontrollsystemen som kan ha betydelse för om utgifterna i stödformen är förenliga med gällande regler?
- 8) Om svaret i punkt 7 är ja, har då lämpliga åtgärder vidtagits för att komma till rätta med svagheter och för att identifiera och korrigera alla utgifter som inte följer gällande regler?
- 9) Om lämpliga åtgärder inte har vidtagits, vilket är det utgiftsbelopp som inte bedöms ha blivit korrigerat?
- 10) Bekräftar revisionsrapporterna förekomsten av ett tillförlitligt revisionssystem och en tillräcklig verifieringskedja?

2.2. Stickprovskontroller av utgifter enligt artikel 10 i förordning 438/2001

- 1) Vilka organ utförde kontrollerna?
- 2) Var dessa organ tillräckligt fristående gentemot de instanser som ansvarar för genomförandet så att intressekonflikter kunde undvikas?
- 3) Är kontrollernas kvalitet tillfredsställande och förenlig med kommissionens vägledande meddelande CDRR nr 03-0034-00 (metoder, personalens yrkeskunskaper, arbetet i sig, rapportens innehåll)?
- 4) Vilken procentandel av de totala stödberättigande utgifter som deklarerats för programmet har kontrollerna omfattat?
- 5) Är denna andel tillräckligt stor för att uppfylla kraven i artikel 10 i förordning 438/2001?
- 6) Har endast utgifter som har kontrollerats i detalj och på plats ända fram till de slutliga stödmottagarna räknats in i den minsta tillåtna procentuella andelen? Om så inte är fallet, är detta motiverat enligt den vägledning som avses i punkt 3 ovan?
- 7) Har endast utgifter som har kontrollerats helt och hållet, eller med hjälp av stickprov enligt allmänt accepterad revisionsmetod, räknats in i den minsta tillåtna procentuella andelen?
- 8) Var metoden för urval av insatser för kontroll förenlig med förordningen? Har man särskilt förvissat sig om att kontrollerna varit tillräckligt heltäckande med avseende på olika år, åtgärder och insatser av olika typ och omfattning och hur insatserna är koncentrerade till de viktigaste förmedlande organen och stödmottagarna? Har man tagit hänsyn till eventuella riskfaktorer?
- 9) Hur många fel/oegentligheter upptäcktes, hur omfattande var de och hur stort var det utgiftsbelopp som berördes?
- 10) Har alla fel och oegentligheter som hittats vid kontrollerna handlagts på ett tillfredsställande sätt? (Se punkt 3.6 för en förklaring av vad som avses med "tillfredsställande handläggning" av fel och oegentligheter).
- 11) Hade vissa fel eller oegentligheter systemkaraktär? Konstaterades det framför allt en hög felfrekvens? Om ja, vidtogs det nödvändiga åtgärder för att genomföra fler lämpliga kontroller för att uppdaga andra fall och för att korrigera alla utgifter som inte var stödberättigande eller för att inleda lämpliga återvinningsförfaranden och förhindra upprepning?
- 12) Översteg felfrekvensen 2 %? Om ja, utvidgades urvalet till andra utgifter i populationen?
- 13) Hur stort är det utgiftsbelopp som berörs av fel eller oegentligheter som inte åtgärdats på ett tillfredsställande sätt?
- 14) Står det efter kontrollerna klart att det finns en tillfredsställande verifieringskedja?

- 15) Framgår det av resultaten från kontrollerna att det finns konkreta svagheter i förvaltnings- och kontrollsystemet? Om ja, har tillräckliga korrigeringsåtgärder vidtagits och har de berörda utgifterna korrigerats? Om inte, har det fristående organet tillräckligt underlag för att visa vilka utgifter som berörs?

2.3. Revisioner som gjorts av andra nationella organ eller gemenskapsorgan

- 1) Står det klart att individuella fall av felaktigheter och oegentligheter har handlagts på ett tillfredsställande sätt (se punkt 10 ovan)?
- 2) Fanns det några fel eller oegentligheter som hade systemkaraktär? Om ja, står det klart att nödvändiga åtgärder vidtogs (se punkt 11 ovan)?
- 3) Framgår det av revisionsrapporterna att det finns konkreta svagheter i förvaltnings- och kontrollsystemet? Om ja, står det klart att nödvändiga åtgärder vidtogs för att följa de rekommendationer som givits för att komma till rätta med problemen och korrigera berörda utgifter?

2.4. Förfarande för avslutande av stödet hos de utbetalande myndigheterna och förvaltningsmyndigheterna

Det fristående organet ska avge en förklaring om huruvida alla uppgifter i den slutliga utgiftsredovisningen och i begäran om slutbetalning med rimlig säkerhet kan anses vara korrekta. Organet ska således kontrollera den betalande myndighetens och förvaltningsmyndighetens förfaranden i samband med utarbetandet av den slutliga utgiftsredovisningen, så att det kan försäkra sig om att beloppen överensstämmer med bokföringen och om att det finns verifikat, samt om att de tillämpade förfarandena ger rimliga garantier för att endast utgifter som är stödberättigande ingår.

I fråga om den slutliga utgiftsredovisningen och begäran om slutbetalning ska det fristående organet särskilt granska följande:

- Att alla handlingar läggs fram enligt gällande regler.
- Att alla beräkningar är korrekta.
- Att den slutliga redovisningen överensstämmer med de redovisningar som lämnats av andra organ.
- Förenlighet med de tillämpliga finansieringstabellerna i det senaste gällande beslutet.
- Överensstämmelse med den finansiella informationen, inklusive information om oegentligheter, i slutrapporten om genomförandet av stödformen.

3. INFORMATION SOM SKA LÄMNAS SOM EN DEL AV DEKLARATIONEN OM AVSLUTANDE AV STÖDFORM

Enligt artikel 38.1 f i förordning 1260/1999 ska den deklARATION som avges vid avslutandet av ett program innehålla en sammanställning av slutsatserna från de kontroller som genomförts

under de föregående åren och en bedömning av giltigheten i ansökan om slutbetalning och av berörda transaktioners laglighet och korrekthet.

Enligt artikel 16 i förordning 438/2001 ska deklARATIONEN om avslutande av stödform åtföljas av en rapport, som ska innehålla all relevant information som styrker deklARATIONERNA inklusive en sammanfattning av de kontroller som utförts av nationella myndigheter och gemenskapsorgan, och som det fristående organet har haft tillgång till. I bilaga III till förordningen finns en vägledande förlaga till själva deklARATIONEN.

Nedan anges den information som kommissionen anser ska ingå i den åtföljande rapporten. Denna information måste finnas tillgänglig för det fristående organ som ska utfärda deklARATIONEN om avslutande av stödform, och det som anges nedan är ett minimikrav för den information som kommissionen måste ha för att kunna bedöma deklARATIONERNAS tillförlitlighet.

3.1. Uppgifter om det fristående organet

Namn, titel, enhet och övriga uppgifter (vid behov) som styrker att det är organisatoriskt fristående från förvaltningsmyndigheten, den utbetalande myndigheten och förmedlande organ.

3.2. Uppgifter om programmet

Beteckning, fond, period, CCI-nummer.

3.3. Sammanfattning av kontroller enligt artikel 10

För program som finansieras ur flera fonder ska dessa uppgifter delas upp fondvis.

Uppgifter om de organ som har utfört kontrollerna (revisioner av förvaltnings- och kontrollsystem/kontroll av utgifter).

- För systemrevisioner
  - organ där revision har genomförts och året för revisionen
  - huvudsakliga resultat och slutsatser
  - uppföljning i syfte att kontrollera att rekommendationerna har följts.
- För kontroll av insatser
  - antal insatser som har kontrollerats uppdelat på år för kontrollerna och på åtgärder
  - kontrollerat utgiftsbelopp uppdelat på år då utgifterna deklarerades (antingen av den slutliga stödmottagaren eller av den utbetalande myndigheten) och på åtgärder
  - de kontrollerade utgifternas procentuella andel av de totala stödberättigande utgifter som deklarerats till kommissionen
  - felfrekvens i det utgiftsurval som kontrollerats för programmet i fråga, uppdelat på åtgärder.

3.4. Arbete som det fristående organet utfört (utöver punkt 3)

(Vägledande förteckning)

- Revisioner av organ som har utfört kontroller i enlighet med artikel 10:
  - Revisioner av förfaranden för avslutande hos förvaltningsmyndigheter, utbetalande myndigheter och förmedlande organ.
  - Granskning av den förteckning över gäldenärer som förs i enlighet med artikel 8 i förordning 438/2001.
  - Granskning av rapporter över kontroller i enlighet med punkt 2.2 (specificera kategorivis vilka rapporter som har mottagits och granskats) och vid behov en upprepning av kontrollerna eller alternativa åtgärder för att säkerställa deras tillförlitlighet.
  - Vid behov genomförande av ytterligare stickprovskontroller av överföringar.
  - Granskning av rapporter från andra nationella revisionsorgan eller gemenskapens revisionsorgan (ange efter kategori vilka rapporter som har erhållits och granskats).
  - Granskning av information om hur iakttagelser under kontroller följs upp och om hur oegentligheter handläggs.
  - Granskning av annan information som erhållits (specificera vilket slags information det rör sig om).

3.5. Begränsningar av omfattningen av den granskning som utförs av ett fristående organ

Som det anges i den vägledande förlaga till deklARATIONEN för avslutande av stödform som åtföljer förordningen som bilaga ska varje omständighet anges som har begränsat omfattningen av den granskning som utförts av det fristående organ som avses i punkt 4 ovan. I förlagan ges ett antal exempel på sådana faktorer (systemproblem, svagheter i förvaltningen, bristande verifieringskedja, bristande verifikat, fall där rättsliga förfaranden pågår). Andra exempel kan vara att stickprovsförfarandena varit otillräckliga eller att de organ som genomfört kontrollerna inte har varit tillräckligt fristående. Andra faktorer kan naturligtvis förekomma. En uppskattning av beloppen och av det motsvarande gemenskapsstödet ska redovisas.

3.6. Handläggning av fel och oegentligheter

Det ska anges huruvida fel och oegentligheter har handlagts på ett tillfredsställande sätt. Med detta avses

- att oegentligheten, om så krävs, har rapporterats i enlighet med förordning 1681/94,
- att felet/oegentligheten har korrigerats genom avdrag från utgiftsdeklARATIONEN eller att åtgärder har vidtagits för att återvinna felaktiga utbetalningar (med

efterföljande återbetalning till kommissionen av de belopp som har återvunnits i enlighet med artikel 8 i förordning 438/2001, eller skuldförklaring mellan kommissionen och medlemsstaten i enlighet med artikel 5.2 i förordning 1681/94 vid ofullständig återvinning),

- att åtgärder har vidtagits i fråga om systematiska fel och oegentligheter, för att uppdaga alla andra fall, för att göra nödvändiga korrigeringar eller vidta lämpliga åtgärder för återvinning, och för att förhindra upprepningar.

Den information som tillhandahålls ska omfatta

- den sammanfattande tabell som avses i punkt 1.2
- en förteckning över de fall av fel och oegentligheter som behandlats som systematiska samt de utgiftsbelopp som berörs.

3.7. Felens och oegentligheternas frekvens

Felens och oegentligheternas frekvens ska anges som låg eller hög. Följande ska beaktas:

- De normer som tillämpas och den metod som följts för att bestämma frekvensen fel och oegentligheter samt bedömningen av om denna frekvens är hög eller låg ska uttryckligen anges. Andelen fel som framkommer vid stickprovskontroller enligt artikel 10 bör särskilt uppmärksammas. ”Låg frekvens” kan uppfattas så att konsekvenserna av fel och oegentligheter beräknas hamna under den gräns som anses rimlig av det fristående organ som är ansvarigt för programmet, och därför inte kommer att hindra ett yttrande utan förbehåll. ”Hög frekvens” kan uppfattas så att förtroendet för hela förvaltningskontrollsystemet är allvarligt påverkat och att ett yttrande därför inte kan avges. Vid fastställande av frekvens kan skillnad göras mellan felkategorier av olika stor betydelse (formella/väsentliga, budgetkonsekvenser, systemkaraktär osv.).
- Den gräns med avseende på felens och oegentligheternas betydelse som avses ovan bör i allmänhet inte vara högre än 2 %, detta för att den ska stämma överens med den metod som Europeiska revisionsrätten använder för sin revisionsförklaring och med vägledningen till den förklaring som kommissionens generaldirektörer ska avge årligen. Om en högre nivå väljs, ska detta motiveras särskilt.
- De fel och oegentligheter som det fristående organet bör uppmärksamma är inte bara de som uppdagats i kontroller enligt artikel 10, utan också sådana som påvisats i andra nationella kontroller och i kontroller som genomförts av kommissionen och revisionsrätten. Dessa andra fel och oegentligheter ska dock inte beaktas i syfte att fastställa en felfrekvens utifrån stickprovskontroller enligt artikel 10.

4. VAD DET FRISTÅENDE ORGANET SKA GÖRA OM DET UPPSTÅR PROBLEM

I den vägledande förslaget till deklARATIONEN om avslutande av stödform föreskrivs att förbehåll ska göras i utlåtandet om det förekommit vissa begränsningar i granskningsförfarandet eller när det finns problem som inte har kunnat handläggas på ett

tillfredsställande sätt, samt att inget utlåtande kan ges om det förekommer avgörande begränsningar i granskningen eller om frekvensen av konstaterade fel är hög.

Om deklarationen om avslutande av stödform innehåller ett uttalande med ett förbehåll är det sannolikt att kommissionen inte omedelbart kan göra den slutbetalning som begärts och att avslutandet kommer att försenas.

Enligt artikel 38.1 f i förordning 1260/1999 kan medlemsstaterna om de anser det nödvändigt bifoga ett eget yttrande till det slutliga intyget om utgifterna, men varje avvikelse från deklarationen från det organ som genomför avslutandet kommer sannolikt att kräva ytterligare granskning och fördröja förfarandet för avslutande.

Det rekommenderas därför att det fristående organet så vitt möjligt försöker se till att de förvaltningsmyndigheterna och de utbetalande myndigheterna vidtar åtgärder för att möjliggöra ett utlåtande utan förbehåll. Dock måste tidsfristen för inlämning av avslutningshandlingarna enligt avsnitt 3.2 i riktlinjerna hållas.

4.1. Hinder för det fristående organets granskningsarbete

Det fristående organet ska fastställa om begränsningarna är av en sådan omfattning att ett utlåtande inte kan ges, om de är mindre omfattande men trots detta kräver förbehåll i utlåtandet eller om de är av så liten betydelse att inget förbehåll krävs.

Den information som ges i deklarationen om avslutande av stödform ska vara tillräcklig för att stödja de slutsatser som dras.

Exempel:

- Begränsningar som leder till att utlåtande inte kan ges kan vara
  - underlåtelse att kontrollera den procentuella andel av utgifterna som utgör minimigränsen
  - systematisk underlåtelse att utföra kontroller ända ner till slutmottagarnivå
  - underlåtelse att kontrollera de viktigaste genomförandeorganen eller slutliga stödmottagarna.
  - allvarliga förvaltningsbrister som inte åtgärdats.
- Begränsningar som leder till förbehåll i utlåtandet kan vara
  - underlåtelse att utföra systematisk riskanalys vid urval av kontrollstickprov
  - underlåtelse att garantera kontrollstickprovets representativitet
  - avsaknad av formella förfaranden för att upptäcka och åtgärda systematiska problem
  - otillräcklig kvalitet i kontrollrapporter enligt artikel 10 i förordningen
  - otillräcklig åtskillnad mellan arbetsuppgifterna för den personal som kontrollerar utgifter i enlighet med artikel 10.

Problemets vidd och de utgiftsbelopp som omfattas jämte motsvarande stödbelopp från gemenskapen bör uppskattas. Det står det fristående organet fritt att dra slutsatsen att det inte blir några konsekvenser för de slutliga deklarerade utgifterna, om det anser att så är fallet.

Kommissionen har enligt artikel 17 i förordning 438/2001 befogenhet att begära att medlemsstaterna genomför ytterligare kontroller om det fristående organet inte kan lämna heltäckande garantier till följd av betydande svagheter i förvaltningen eller kontrollen eller på grund av antalet konstaterade oegentligheter.

4.2. Problem som inte har handlagts på ett tillfredsställande sätt

I punkt 3.6 anges vad som menas med ”handläggas på ett tillfredsställande sätt”.

När det finns fel eller oegentligheter eller systematiska problem som inte har handlagts på ett tillfredsställande sätt ska information om fallet tillhandahållas, inklusive uppgift om vilken typ av systemproblem som det troligen rör sig om samt problemets omfattning. Dessutom ska det lämnas uppgift om de berörda utgiftsbeloppen och det gemenskapsstöd som svarar mot dessa belopp. Det fristående organet måste göra förbehåll i utlåtandet i enlighet med detta.

4.3. Hög frekvens av fel och oegentligheter

När det fristående organet drar slutsatsen att felfrekvensen är hög kan utlåtande inte ges även om de enskilda fallen har handlagts på ett tillfredsställande sätt. Detta beror på att en hög felfrekvens tyder på problem av systemkaraktär inom förvaltnings- och kontrollorganen. Det fristående organet ska i sitt utlåtande ange grunden för slutsatsen om hög frekvens samt uppgifter om de fel och oegentligheter som konstaterats. Kommissionen måste tillsammans med de nationella myndigheterna komma fram till vilka vidare åtgärder som ska vidtas för att det ska gå att fastställa vilket utgiftsbelopp som för stödformen kan godtas för medfinansiering. Det fristående organets slutsats kan begränsas till särskilda åtgärder eller särskilda förmedlande organ, under förutsättning att det berörda utgiftsbeloppet anges.

Bilaga 3
Exempel på beräkning av det slutliga bidraget

(SE BIFOGAT EXCEL-DOKUMENT)